

Justícia, transparència i controls institucionals

Data de tall: 18 d'octubre de 2026.

Subjectes de l'auditoria: Demòcrates per Andorra, els seus compromisos de legislatura i els socis parlamentaris, amb competències diferenciades entre Govern, Consell General, Justícia, Fiscalia i organismes autònoms.

Mètode: separar compromís polític, text aprovat, execució administrativa i resultats verificables. No inferir ingerències individuals en sentències del sistema de designacions o de discrepàncies sobre reformes.

1. DOCUMENT ELECTORAL: allò que DA va prometre el 2023

Font: programa oficial de 2023, PDF de 84 pàgines. [\[F0014\]](#)

- Pàgines **66–67 impreses** (pàgines PDF 65–66): *Un Govern obert i participatiu*. El text proposa desplegar la Llei de transparència, impulsar el Pla director de participació, reforçar la difusió pública i completar la diagnosi sobre participació ciutadana. La Llei de transparència és a la columna de **fets anteriors**, no un compromís de nova aprovació durant 2023–2026.
- Pàgines **74–75 impreses** (pàgines PDF 73–74): *Una Andorra segura i una justícia efectiva*. Consten com a futures: **(a)** aprovació de la llei de drets reals vinculada al Registre de la Propietat; **(b)** ratificació del Conveni de Lugano; **(c)** nova llei concursal; **(d)** revisió de nacionalitat; **(e)** modificació del **Codi de procediment penal**, amb avantprojecte presumptament ja redactat; **(f)** llei sobre dades personals amb finalitats penals. Altres promeses relatives a policia i emergències es tractaran en un altre dossier.
- **No convertir les frases generals sobre justícia efectiva en promeses específiques de canviar la composició del CSJ.** Aquella reforma prové de les recomanacions internacionals i ha de ser avaluada com una qüestió institucional independent.

Antecedent 2019: compromís públic d'investidura, diferent del programa escrit

El **14 de maig de 2019** Xavier Espot defensà l'elaboració d'un nou Codi de procediment penal, la nova legislació contenciosa administrativa, els mecanismes alternatius de resolució i més mitjans humans i materials.

Font: discurs íntegre publicat al Consell General: [\[F0063\]](#) . **No atribuir-lo erròniament com a citació literal del PDF electoral 2019**, que requereix lectura separada.

2. EL DOBLE MAPA DE GRECO

Quart cicle: 13 recomanacions, informe definitiu 22-11-2024, publicat 04-12-2024

Font original Consell d'Europa: [\[F0064\]](#)

- **9 recomanacions** satisfetes o tractades satisfactòriament.
- **3 recomanacions** parcialment implementades (iv, x, xiii).
- **1 recomanació** no implementada (vii).

Els punts observats: declaracions de patrimoni parlamentari no públiques i sense extensió recomanada a cònjuges i dependents; insuficient representació dels magistrats/fiscals escollits pels seus iguals al Consell Superior de la Justícia; mecanisme d'assessorament ètic de jutges i fiscals encara no operatiu a la data de l'avaluació. GRECO reconeix avenços en codi de conducta, dret disciplinari i renovació de mandats. **Aquest és l'estat segons l'informe de 2024, no una verificació automàtica d'absència d'avenços el 2026.**

La composició del CSJ: 5 membres, designats respectivament pels dos coprínceps, el síndic general, el cap de Govern i els batlles/magistrats. Font oficial: [\[F0065\]](#) . Diferenciar autoritat nominadora, membres CSJ i les seves decisions col·legiades.

Cinquè cicle: 23 RECOMANACIONS NOVES (avaluació 21-06-2024, publicació 03-07-2024)

Font original en català: [\[F0066\]](#)

Les **14 primeres** s'adrecen a alts càrrecs de l'executiu i les **9 restants** al Cos de Policia. És un conjunt de recomanacions formulades el 2024, **no 23 incompliments declarats a octubre de 2026**. GRECO proposa: controls d'integritat previs a nomenaments; pla coordinat anticorrupció; codi de conducta extensiu i supervisable; dret d'accés; petjada legislativa i consultes públiques; registre dels contactes amb grups d'interès, motius, assistents i temes; regalies i postocupació; declaracions patrimonials accessibles i verificades; recursos i especialització de Fiscalia. En Policia, controls d'ascensos, investigacions internes, denúncies i protecció d'informants.

- Informació de context molt específica de l'informe 2024, paràgrafs 259–261: entre **gener 2018 i febrer 2023**, s'incoaren **65 expedients disciplinaris** a membres de la policia, **20** per faltes molt greus. *Expedient obert no equival a sanció o delictes provats*. També es descriuen vuit procediments penals de diferents estats processals. No traslladar aquestes xifres al període 2023–2026.

3. COMPROMISOS I LLEIS 2023–2026

Expedient	Situació documentada	Fonts
Transparència 2023	Llei 33/2021 aprovada ANTES de 2023; compromís nou és el desplegament. L'article 8 reconeix accés a informació pública a qualsevol persona de més de 16 anys, diferent del dret de vot.	[F0070] ; [F0071]

Reglament Consell General 2026	Aprovat per assentiment el 04-06-2026 , proposta conjunta de tots els grups; reforça declaracions d'interessos, obligacions d'abstenció, publicitat i control comptable parlamentari. No atribuir l'acord només a DA.	[F0366] ; [F0367]
Reforma penal substantiva	Llei 18/2026, de 15 de juliol, Codi penal , aprovada per 24 vots. No és el nou codi processal promès. Inclou canvis processals puntuals.	[F0166] ; [F0368]
Reforma procediment penal integral	Espot va prometre elaborar-la 2019; DA deia el 2023 que l'avantprojecte ja existia. La documentació legislativa examinada NO confirma un nou codi processal integral aprovat fins 18-10-2026. Cal cercar el text de l'avantprojecte i cronologia exacta.	discurs 14-05-2019; programa DA 2023 pp. 74-75
Reforma personal CSJ	Projecte aprovat pel Govern 13-07-2026 i publicat al Consell 22-07-2026, encara en tramitació . Tracta recursos humans, pressupost, mobilitat i	[F0369] ; [F0370]

	promoció. No modifica per si mateix els nomenadors constitucionals dels cinc membres.	
Normes dels cossos especials i Funció Pública de Justícia	Llei 21/2025 , 13-11-2025, iniciativa de diversos grups, aprovada per assentiment.	[F0371]
Accés a legislació històrica	El juny de 2026 Govern amplia accés gratuït a legislació vigent anterior a 1989 al Portal Jurídic. Fet material positiu a considerar.	[F0372]
Llei drets reals i Registre	El 2023 DA anuncià la llei de drets reals per avançar cap al registre. Hi ha tramitació de proposició de llei el 2026, però cal creuar text, dates i vigència, no considerar-ho automàticament completat.	programa DA 2023 p.75; expedients Consell General
Conveni Lugano i llei concursal	Compromisos específics 2023. Pendent recerca final BOPA/ratificacions i text legislatiu abans d'assignar categoria d'execució.	programa DA 2023 p.75

4. UNA FONT ESTADÍSTICA PER AVALUAR TEMPS I SATURACIÓ

Memòria de Fiscalia 2025 (publicada gener 2026): [\[F0068\]](#) . A les diligències prèvies *incoades el 2025*, la taula informa **4.218** diligències, de les quals **1.192** constaven «a tràmit» a la data de la memòria; categories addicionals són arxivades, sobreseïments, transformades, etc. Aquest **28,26%** (1.192/4.218) **no és la taxa global d'assumptes pendents de tota la Batllia**, ni és durada mitjana o mesura general de lentitud. La memòria explica expressament que algunes dades sobre l'origen de les incoacions no s'havien pogut obtenir per una incidència informàtica. Els temps medians de cada jurisdicció, acumulació històrica i desglossament per any continuen sent proves necessàries.

Avançament estadístic de Justícia 2025 publicat el 27-01-2026: [\[F0069\]](#) . El CSJ comunicà la cobertura de totes les places d'oficial del pla de xoc, amb dues places administratives encara a concurs. Mesurar l'impacte sobre temps de tramitació amb dades comparables 2022-2025.

5. TRANSPARÈNCIA I REPRESENTACIÓ REAL

El context institucional és que un Govern pot tenir majoria d'escons amb un percentatge inferior al 50% dels vots nacionals. Això no modifica les facultats constitucionals del Govern ni converteix les seves lleis en irregulars: exigeix mostrar el percentatge sobre vots de candidatura, sobre cens, i la representació parlamentària. La Llei 33/2021 reconeix dret d'accés a informació pública a persones majors de 16 anys, incloses persones sense vot, amb límits legals específics. L'auditoria pot utilitzar aquest dret per demanar dades sobre execució, registres d'interessos i altres indicadors.

Fonts: [\[F0070\]](#) ; [\[F0071\]](#)

6. PREGUNTES QUE TENSEN EL RELAT SENSE DONAR PER PROVATS ELS MOTIUS

65. Podeu facilitar l'avantprojecte processal que el programa de 2023 afirmava tenir redactat, amb totes les versions i dates?
66. Quins informes han ajornat la seva tramitació i quin calendari es va comunicar entre 2019 i 2026?
67. Qui ha proposat reformar la composició del CSJ per respondre la recomanació vii del GRECO i quin instrument jurídic s'ha descartat o tramitat?
68. S'ha constituït finalment la Comissió d'Ètica judicial? Data, membres, designació i activitat agregada.
69. Quins alts càrrecs publiquen el patrimoni i quina autoritat comprova les declaracions?
70. Existeix registre públic de reunions amb grups de pressió i organismes empresarials? Dates, assistents i motiu.
71. Quines propostes de llei del Govern han estat sotmeses a consulta pública i quines incorporen petjada legislativa?
72. Quants accessos a informació pública s'han sol·licitat el 2023, 2024 i 2025; quantes denegacions, recursos i silencis?
73. Quants assumptes judicials esperen resolució per jurisdicció i amb quina antiguitat? Quina mediana de durada hi ha per procediment?
74. Quines places judicials es van convocar, proveir i mantenir vacants anualment durant 2023-2026?
75. Quins controls d'integritat previs a nomenaments i ascensos existeixen per a funcionaris de relació especial i Cos de Policia?
76. Quin pla detallat, amb costos i òrgan responsable, dona resposta a les 23 recomanacions del GRECO de 2024?

7. De les normes al control institucional

Per jutjar la distància entre els compromisos i les institucions convé llegir conjuntament el programa electoral de 2023, els canvis legislatius posteriors, l'estructura constitucional del Consell Superior de la Justícia, les

recomanacions dels cicles quart i cinquè del GRECO, les normes de transparència i les estadístiques judicials. El centre del debat no és una suposició sobre les intencions dels seus responsables: són els terminis, els actes i les dades accessibles.

Atribuir a una persona el control de sentències o nomenaments requereix proves concretes. Les preguntes sobre independència judicial es poden formular i examinar amb normes, actes oficials, procediments de designació i recomanacions internacionals.